T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/571
KARAR NO : 2024/228
KARAR TR : 03/06/2024

ÖZET: 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi gereğince davacı şirkete idari para cezası verilmesine ve iş yerinin 15 gün süre ile faaliyetten men edilmesine ilişkin olarak verilen kararın iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.Tur.ve İş.Tic.Ltd. Şti.
Vekili : Av. E.Ç. A
Davalı : Beyoğlu Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. E.A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. İstanbul ili, Beyoğlu ilçesi, ...Mahallesi, ...Caddesi adresinde bulunan davacı şirkete ait iş yeri (içkili lokanta) ile ilgili zabıta müdürlüğü ekiplerince 26/01/2023 tarihinde yapılan kontrol ve denetimde, iş yerinin faaliyet konusuna aykırı şekilde bar olarak faaliyetine devam ettiğinin tespit edildiği gerekçesiyle, Beyoğlu Belediyesinin 01/06/2023 tarih ve 608 sayılı Encümen Kararı ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. maddesinin b, c ve 1 bendi ile 9207 sayılı İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik gereğince iş yerinin 15 gün süreyle ticari faaliyetten men edilmesine ve 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi gereğince davacı şirkete 1.295 TL para cezası verilmesine karar verilmiştir.

2. Davacı şirket vekili, Beyoğlu Belediye Başkanlığının müvekkili aleyhine vermiş olduğu 01/06/2023 tarih ve 608 sayılı Encümen Kararına ilişkin idari para cezası ve faaliyetten men cezasının kaldırılması istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği 14/07/2023 tarih ve D.İş No:2023/6074 sayılı kararı** ile, başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca itiraz edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"5593 sayılı Belediye Kanunu 15. Maddesinin atfı ile 9207 Savılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe aykırılık eyleminden başvuran hakkında kararına karşı itiraz edilen kurum tarafından düzenlenen 01/06/2023 tarih ve 608 sayılı idari yaptırım kararı ile uygulanan 15 gün süreyle faaliyetten men ile1.295,00 TL idari para cezasına karşı yasa yoluna başvurulmakla, dosya incelendi.*
>
> *İtiraz eden hakkında uygulanan 5393 sayılı Belediye Kanununun 15'maddesinin (b).(c) ve (1) bendi ve 9207 Sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "Faaliyetten geçici süreyle men ve idari para cezası" başlığı altında bulunan "Ek Madde 3-(Ek:RG-9/6/2020-31150-C.K-2626/6 md.)13'üncü maddenin birinci fıkrası ve 23'üncü maddenin beşinci fıkrası uyarınca yapılacak ilk denetimden sonra yetkili idarelerce yapılacak denetimlerde, işletmecinin kusurlu fili sebebiyle iş yerinde oluşmuş, mer'i mevzuata aykırılıkların ve noksanlıkların tespiti halinde, bu aykırılıkların ve noksanlıkların giderilmesi için işletmeciye bir defaya mahsus on beş günlük süre verilir. Verilen süre içinde tespit edilen aykırılıkların ve noksanlıkların giderilmemesi halinde 1608 sayılı Kanunun 1. maddesi gereğince işletmeciye idari para cezası verilir. Ayrıca gayrisıhhi müesseselerde aykırılık ve noksanlıklar giderilinceye kadar, sıhhi müesseselerde ise yetkili idarenin öngördüğü ve on beş günden fazla olmayan bir süre kadar faaliyetin menine karar verilir. Aykırılıkların ve noksanlıkların giderildiğinin tespiti halinde iş yeri hakkında verilmiş olan men kararı derhal kaldırılır. Umuma açık*

istirahat ve eğlence yerleri bakımından 2559 sayılı Kanunun 6'ncı ve 8'inci madde hükümleri saklıdır." hükmü gereğince uygulanan faaliyetten men ve idari para cezasına karşı Uyuşmazlık Mahkemesinin 17/11/2014 tarih2014/1002 Esas 2014/1044 Karar sayılı ilamı da değerlendirildiğinde davaya bakmakla görevli mahkemenin idare mahkemesi olduğu anlaşılmakla talebin görev yönünden reddine..."

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **İstanbul 7. İdare Mahkemesi 14/09/2023 tarih ve E.2023/1629 sayılı kararı**ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dava dosyasının incelenmesinden; İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, ...Caddesi, No:.../A B+Z.Kat adresinde bulunan ve "İçkili Lokanta" olarak faaliyet gösterilen işyerinde polis memurları tarafından 16/11/2022 tarihinde yapılan denetimde işletmenin faaliyet konusuna aykırı olarak "Bar" olarak işletildiğine yönelik tutanak tanzim edildiği, tutanak doğrultusunda Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından Beyoğlu Belediye Başkanlığı'na yazı yazılarak bu durumun bildirildiği, daha sonra ilgili belediye tarafından anılan tutanak doğrultusunda 'İçkili Lokanta" olarak faaliyet gösterilen işyerinin, mevzuata aykırı biçimde "Bar" olarak işletildiği gerekçesiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanunun 32. maddesi uyarınca 1.295,00 TL idari para cezası verilmesine ve işyerinin 15 gün süre ile faaliyetten men edilmesine yönelik 01/06/2023 tarih ve 608 sayılı encümen kararının alındığı, işbu encümen kararının iptali istemiyle İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinde açılan davada, Hakimliğin 14/07/2023 tarih ve 2023/6074 D.İş sayılı kararıyla; itiraza konu yapılan işlemin idari yargı yolu kapsamında yer aldığından bahisle uyuşmazlığın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar verildiği, anılan kararın tebliğ edilmesi üzerine, dava konusu işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Uyuşmazlıkta, 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca davacının idari para cezası ile cezalandırılmasına ve iş yerininbu maddede öngörülen sürelere uygun olarak süresiz değil, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesinde belirtildiği üzerebelirli bir süre için (15 gün) faaliyetten men edilmesine karar verildiği, kararın bu haliyle 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu, 1608 sayılı Kanun'daidari yaptırımlara karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezası ile iş yerinin 15 gün süre ile faaliyetten men edilmesi kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Encümenin görev ve yetkileri"* başlıklı 34. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi şöyledir:

"Belediye encümeninin görev ve yetkileri şunlardır:
.....
e) Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.
....."

7. 1608 sayılıUmuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 (1924) Tarih ve 486 Numaralı Kanun'un Bazı Maddelerini Muaddil Kanun'un 1. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 23/1/2008-5728/66 md.)
Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara belediye encümenince Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası ve yasaklanan faaliyetin menine karar verilir. Bu kararda ilgili kişiye bir süre de verilebilir.
Belediye encümeni kararında belli bir fiilin muayyen bir süre zarfında yapılmasını da emredebilir. Emredilen fiilin ilgili kişi tarafından yapılmaması hâlinde, masrafları yüzde yirmi zammı ile birlikte tahsil edilmek üzere belediye tarafından yerine getirilir.
Bu madde hükümleri ilgili kanunda ayrıca hüküm bulunmayan hâllerde uygulanır."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;

a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,
b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idarî yaptırımların türleri ve sonuçları,
c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,
d) İdarî yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolu,
e) İdarî yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,
Belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Tanım"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Genel Kanun Niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)
(1) Bu Kanunun;
a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,
b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,
uygulanır."

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Kanunilik İlkesi"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"(1)Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir.
(2)Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir."

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.
(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

13. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;
a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,
b) İşyerinin kapatılması,
c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,
d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,
gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır."

14.5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.
(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

15. 5326 sayılı Kanun'un *"Çeşitli Kabahatler"* üst başlığı altında düzenlenen *"Emre aykırı davranış"* başlıklı 32. maddesi şöyledir:

"(1) Yetkili makamlar tarafından adlî işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir.
(2) Bu madde, ancak ilgili kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde uygulanabilir.
(3) 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526ncı maddesine diğer kanunlarda yapılan yollamalar, bu maddeye yapılmış sayılır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan03/06/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi gereğince Belediye Encümeninceverilen idari para cezası ile iş yerinin 15 gün süre ile faaliyetten men edilmesine ilişkin olarak verilen kararın kaldırılması istemiyle açılmıştır.

19. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

20. İncelenen uyuşmazlıkta, 1608 sayılı Kanun'un 1. maddesi uyarınca 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi gereğince davacının idari para cezası ile cezalandırılmasına ve iş yerinin bu maddede öngörülen sürelere uygun olarak süresiz değil, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesinde belirtildiği üzerebelirli bir süre için(15 gün) faaliyetten men edilmesine karar verildiği, kararın bu haliyle 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden olduğu, 1608 sayılı Kanun'daidari yaptırımlara karşı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

21. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğerkanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezası ile iş yerinin 15 gün süre ile faaliyetten men edilmesi kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 7. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 14/07/2023 tarih ve D.İş No:2023/6074 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 7. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 14/07/2023 tarih ve D.İş No:2023/6074 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/06/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN